

Izhaja

Vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXX.

Celovec, 18. sušca 1911.

Št. 11.

Rdor pospešuje „Mir“, dela za narod!

Dr. Angererjeva filozofija o „beštiji“.

V zgodovini vsake politične stranke nahajamo z zlatimi črkami zapisana imena njenih najboljših mož, ki so stranko z velikimi žrtvami ustanovili ali ki so iz neznatne stranke s silo svojega veleuma ustvarili mogočno stranko in ji pripomogli do vrhunca slave in zmage. Na Koroškem pa imamo stranko, ki ne bo v svoji zgodovini zapisala imena svojega sedanjega voditelja samo z zlatimi črkami, ampak ga bo morala zapisati s črkami, sestavljenimi iz najdražjih dijamantov in briljantov, da se bo ime: „Angerer“ svetilo še sto in stoletja po bodočem „vsenemškem kraljestvu.“

Čestitamo tej stranki, da ima za voditelja tako izbornega zgodovinarja in globokega filozofa, da bi ga zbog njegove svetovnoznane, nepristranske učenosti kar prištevali k bogovom, ako bi mož ne bil tako skromen, da je imenoval vse ljudi, seveda ne izvzemši sebe. „beštije“, ki se le malo razločujejo od nečloveških „beštij“. Če se vsenemci strinjajo s to dr. Angererjevo filozofijo in se smatrajo za človeške „beštije“, česar pa ne verjamejo, potem bi po Angererjevi filozofiji in frazeologiji smeli imenovati svojo stranko: „stranko vsenemških človeških beštij“. Ker pa se to vendarle malo čudno glasi, zato smo prepričani, da bodo izrekli vsenemci filozofiji svojega voditelja nezaupnico.

Za minolo nedeljo, 12. sušca, je bil sklican javni shod „vsenemške stranke“ v Porečah ob Vrbskem jezeru v vsenemški „Lesjakovi“ gostilni; začetek naj bi bil ob 4. uri popoldne. Govorniki niso bili znani, naznanjena pa sta bila dva. Zbrali so se torej „pangermani“ iz Poreč, in ob polpetih je potrkal dr. Angerer na ravnokar izpraznjeni kozarec s svojim nožičkom in se vzdignil s svojega prestola pred ogledalem; na mah je nastala tišina, kakor da bi se bil prikazal

sam „pangermanski“ bog — tako velik je bil strah 75 navzočih vsenemčkov — toda le za trenotek, potem so pa nemoteno dalje pili in kadili, le zdajpazdaj se je kdo postrani obrnil proti ogledalu.

Govornik najprvo pozdravi navzoče ter obžaluje, da mu je ušel njegov kolega, ki bi moral najprvo o šolskem vprašanju govoriti, zato pa da bo on oba govora združil. Povdarja, da je to javni shod ter da lahko vsakdo, tudi njegov političen nasprotnik, govori na shodu in da bo on rad poslušal tudi nasprotnike! Predno nadaljuje, se ozre z ostrim pogledom po dvorani, in kakor smo opazili, se mu je oko izpodtaknilo za neko mizo, kamor se je ves čas med govorom prav pogosto in hudo oziralo! Pa kadar je pomeril tja svoje oči, se je vsakokrat razburil, da se je bilo bati, da ga zadene kap na možgane!

Prvi stavek njegovega govora je bil za našo človeško pamet še najbolj normalen, ker je govornik trdil, da je ljudska šola najbolj potrebna in da se mora za njo najbolj skrbeti. Ker pa ima — soditi po njegovi filozofiji — mož drugačno pamet, kakor mi navadni ljudje iz duše in telesa, smo takoj izvedeli, da je zanj ljudska šola važna iz posebnih vzrokov, na katerih sloni njegov filozofični sistem. Po njegovem se mora cel ljudskošolski sistem tako predrugačiti, da ne bo iz teh ljudskih šol prihajala „klerikalna banda“, ki potem „vsenemcem“ v boju za njihovo „sveto“ stvar nasprotuje, ampak avstrijske ljudske šole morajo postati vzgojevališča za take bodoče može in matere, katerim ne bo na jeziku vedno molitev, cerkev, spoved itd. in ki svojih otrok ne bodo samo sami vzgojevali v duhu rimske klerikalne bande, ampak jih tudi v tem duhu v šolah ne bodo pustili vzgojevati. Šole morajo biti take, da ti bodoči očetje in matere ne bodo več po nepotrebem denar proč metali za razne kapele, za dobrodelne namene (v katoliškem zmislu) in plačevali za takoiimenovane maše za duše rajnih, ker duše teh bodo že brez „farjev“ v miru počivale. Z eno besedo, v ljudski šoli mora vladati svobodomiselní duh! Zato pa je treba tudi

tako vzgojenih svobodomiselnih učiteljev in ne takih „rimskih podrepnikov“, kakor nam jih daje celovško učiteljišče! (Žal, da jih pozna samo g. dr. Angerer; drugi bi jih ob belem dnevu ne našli, ako bi jih tudi s svetilko iskali.)

Ko je tedaj gospod profesor povedal, da morajo biti šole svobodomiselné, je začel razlagati, kaj uči ta svobodna misel. Kot zgodovinar je začel „zgodovinsko“ dokazovati, da človek kot tak ni človek! Z velikim navdušenjem je zaklical: „Človek je beštija, mi vsi smo beštije!“ Razlika med živaljo in človekom je po njegovi pameti le ta, da ima človek sposobnost, da lahko sam dela z različnim orodjem in s stroji, žival pa tega ne zna in jo je treba voditi!

To bo menda tisti „čisti evangelij“!

Kako misli filozof Angerer o sebi in svojih vsenemških somišljenikih, je njegova reč in mu ne bomo oporekali, ali proti temu, da ima tudi nas druge za — „beštije“, odločno protestiramo! Mi navadni zemljani, ki nimamo samo telesa, ampak tudi dušo, smo prepričani, da je med nami in beštijami vendarle še malo večji razloček kakor med to filozofijo o beštijah in pametjo teh beštij!

Iz šole nas je privedel Angerer na versko polje, in o tem je govoril od 5. do 7. ure; samo tega ni povedal, katero bogoslovje da je študiral, ker vse tako zna!

Pol ure je agitiral za protestantizem ter kot zgodovinsko dokazano trdil, da so bili Kristus, Marija, apostoli in sploh vsi prvi kristjani: protestanti! O ustanovitelju protestantizma, Martinu Lutru, profesor zgodovine potemtakem ali nič ni slišal, kar bo pa sam zanikal, ali pa po njegovi metodi Martin Luter — sploh živel ni, ampak bo izmišljen protestantovsk svetnik!

Saj je zgodovinar Angerer trdil, da sta sv. Janez Nepomuk in sv. Januarij izmišljena svetnika in da sploh nikdar nista živela.

Od protestantizma pa je prišel na zadrage in si je predrznil izustiti dobesedno sledeče: „Vse slovenske liberalne in klerikalne posojilnice so v krahu!“ Če se upate take bajke zagovarjati v javnosti, g. profesor, potem tudi objavite to trditev v kakem listu s svojim podpisom, da ne boste mogli svojih besed utajiti, in potem bomo

Podlistek.

Dober zaslužek.

(Rusinski spisal Ivan Frankó, posl. dr. Leop. Lenard.)

Jaz sem revež. Grunta nimam še pet pedi ne, vsega skupaj imam samo eno kočó, pa še ta je stara. Povrh imam pa še ženo, otrok dvoje, Bog jim daj zdravje; treba je živeti, moramo se kako pretolči. Dva moja fantička — eden ima štirinajst, drugi pa dvanajst let — služita za pastirja pri dobrih ljudeh in zato imata kakršno žekoli hrano in obleko. Moja stara prede in tudi nekaj zasluži.

Kaj pa jaz, starec! Kakšen je moj zaslužek?

Včasih grem v bližnji laz, narežem brezja in delam metle čez teden, v pondeljek pa zadeneva z ženo vsak po en zveženj metel na pleča in jih neseva na trg v Drogobič. Veliko zaslužka ni pri tem, po tri, po štiri krajcarje za metlo, pa moram še gospodarja nekaj plačati za protje, torej ne ostane veliko. Toda kaj storiti? Nekaj moram zaslužiti, na nek način se moram pretolči skoz življenje.

Kakšno je pa tudi naše življenje! Krompir in zeljnata juha, včasih kakšen močnik in kruh, če ga kje dobim; če je bel, je bel, če dobim pa ječmenovega ali ovsenega, moram pa tudi zanj Boga zahvaliti. Poleti je revščina samo polovica revščine. Človek nekaj zasluži pri bogatejših kmetih; včasih pazim na roje v čebelnjaku, včasih stražim sadni vrt, delam kaj pri senu in snopih,

če pa tega ni, grem pa z mrežo k potoku, ujamem kakšno ribo ali nabere gób v gozdu, — po zimi pa vsega tega ni. Kar dobim od ljudi za delo, s tem se preživljam, včasih mi pa pajek prede po trebuhu!

Vidite! Pa se je še našel dober človek, ki je bil nevoščljiv mojemu blagostanju! Menda si je mislil: predobro se godi tebi starcu! Preveč se boš zredil in preširen boš postal! Jaz ti bom že pomogel! Pa mi je naredil tako, da nas Bog varuj!

Poslušajte, kako se je to zgodilo.

Enkrat sem šel po mestu, metle sem nesel pa skupaj zvezane na drogu na plečih. Hodim in se oziram okrog, če mi kdo ne miga ali če mi ne kliče kakšna ženska: „Oče, oče, po čim pa prodajate metle?“ — Ljudi je pa okrog mene vse polno, kakor po navadi, bil je namreč tržen dan. Oziram se okrog in zagledam: za menoj gre neki gospod, nekoliko grbast, kosmat kot sova, oči ima sivkaste in grde, kakor žaba. Venomer hodi za mano in me vedno ogleduje. Jaz ostanem, mislim: morda pa hoče kupiti kakšno metlo. On pa nič. Stoji in gleda pred sebe na drugo stran, kakor da bi se zame čisto nič ne brigal. Grem naprej, on pa zopet za mano. Meni je pričelo toplo postajati. — Da bi te vrag vzel! — mislim si; kaj pa češ? — Naenkrat zakriči neka ženska od druge strani:

— Oče, očka, po čim pa so metle?

— Po pet, — rečem.

— Pet je preveč. Nate tri!

— Dajte štiri!

— Ne, tri.

— Ne, štiri.

Pobotala sva se za polčetr krajcarja. Vržem svojo butaro s pleč, razvežem jo mirno, dam ženski eno metlo, — kar pristopi grbasta človeče k meni.

— Po čem pa prodajate metle? — vpraša me.

— Po pet krajcarjev, gospod — rečem — kupite, metle so dobre.

On je vzel eno, poskusil...

— Da, da, — reče — imate prav, metle so dobre. Od kod ste pa?

— Iz Manastirca.

— A tako! Iz Manastirca? Ali velikokrat prodajate metle?

— Ne, ne velikokrat. Takole po enkrat na teden. Vsak pondeljek.

— Aha, aha, vsak pondeljek! Ali pa veliko prodaste vsak pondeljek?

— Kakor je, gospod, včasih prodava jaz in žena vse, včasih pa ne prodava.

— Hm, torej vi z ženo! to se pravi, da oba prinašata na trg vsak tako butaro.

— Da, da gospod. Včasih takšno, včasih pa tudi večjo.

— Aha, aha! Ali pa morete narediti veliko metel v enem tednu?

— To je tako, prosim gospoda, kakor je treba. Poleti se jih proda manj, zato jih tudi manj delam. V jeseni in po zimi, gre pa več tega blaga.

— Tako torej seveda! Jaz namreč zalagam cesarske magacine in treba bi mi bilo takih metel približno kakšnih sto. Ali bi mi mogli do drugega tedna narediti sto metel?

Jaz pomislim nekoliko in potem rečem: — Zakaj pa ne, naredim. Kam pa naj vam jih prinesem?

drugo polko zaplesali. Če pa se ne upate javno zagovarjati, kar ste trdili, potem niste mož!

Kristusove besede: „Ti si Peter (skala) in na tej skali bom sezidal svojo cerkev itd.“ so po Angererjevem potvorjene ali ponarejene!

Nato je privlekel kupček tiskanega papirja iz nekih francoskih prevodov ter hotel navzočim brati. Pa njegovo oko je ježno zapazilo tisto njemu neljubo mizo in ježno pogledalo tisto čudno slovensko bitje, pred katerim je imel nehote „rešpekt“, čeprav ni vedel, zakaj. Zato pa je rekel navzočim, da te zlate francoske besede ne more danes tukaj prebrati, ker — navzoča državopravdnikova ušesa kar prežijo na vsako njegovo besedo, a da bo zato pri prihodnji priliki, ko bodo sami, to storil in še kaj dodal. Njegova bogoslovna znanost stoji menda še na slabših nogah kakor njegova filozofija o beštijah, ker se je ni upal cele pred vsemi zagovarjati. Samo med svojimi ali med privrženci „beštij“ bi si jo upal.

Nato je začel naštevati vse vrste samostanov in kolikor je teh patrov in fratrov ter drugih svetnih duhovnov s škofi in kardinali vred notri do papeža ter končno slovesno izjavil: „Ta rimska banda ni nobena verska organizacija, ampak to je največja in najhujša naša nasprotna politična stranka, kateri načeluje in ji daje navodila rimski papež sam in proti kateri se moramo mi z vso silo bojevati, da ne podležemo!“ „In ta boj,“ nadaljuje zgodovinar, „se imenuje kulturni boj, za katerega smo pa v prvi vrsti poklicani mi Nemci, posebno vsemnemska stranka, ker ravno **proti nam** je iz Rima naperjen boj in ravno papež je iz Rima naperjen vojskovodja, ki vodi proti nam poštemim, svobodoljubnim Nemcem ljut boj!“ Kot dokaz temu je navedel, da je bil zadnji papež nemške narodnosti v 16. stoletju, od tedaj pa noben več. Koliko je bilo papežev Francozov, Angležev, Slovanov itd., pa ni povedal.

Ker je g. dr. Angerer že tak nezadovoljnej, da mu ničesar ni prav razven njegova filozofija, je vzel končno bič v roke ter bičal še svoje pristaše, Vsenemce in celo svobodomiselnost delegacijo v državnem zboru, češ, da nič ne dela in spi in mirno gleda, kako ta velikanska rimsko-jezujska banda iz Rima poplavlja naše dežele in bo kmalu cela Avstrija tako „črna“, da bo vsak boj proti Rimu brezuspešen in bodo Vsenemci brez moči vrženi v grozni rimski jezujski pekel! Zato pa h koncu kliče na boj proti Rimu ter posebno opozarja na sv. spoved, ki je eno najizdatnejših orožij rimskih banditov. Še en vzdih, da naj se vsi okrepijo za boj in — končal je ter — se začel za boj tudi sam krepiti s tem, da je začel prav pridno prazniti glaže, v čemur so mu zvesto sledili tudi drugi do zgodnjega jutra, tako da je bila zjutraj popolnoma oslABLJENA in pobita — „vsenemska beštija“, — ne pa „rimsko-jezujska banda“, ki se po naše imenuje „sv. katoliška cerkev“, ki bo obstala nepremagana do konca sveta!

„Mir“ je edino glasilo koroških Slovencev.

— Semle, — pokazal je neko hišo; — toda ne pozabite prinesiti. Plačal vam bom takoj. Po čem, pravite, da je ena metla?

— Ker jih vzamete toliko skupaj, vam jih dam ceneje. Po štiri krajcarje.

— Ne, ne, ni treba, nikar ne spuščajte. Rad vam jih plačam tudi po pet!

— Bog vam povrni!

— Že prav, že, z Bogom! Pa ne pozabite priti prihodnji teden!

S temi besedami je odkorakal možak nekam naprej, jaz sem pa ostal sam. — Glejte, glejte, — mislil sem — kako imeniten gospod je to. Še ne pusti, da bi znižal ceno, in tako množico metel je naročil! To bo cel petak, Bog bodi zahvaljen! Jaz sem pa, Bog mi grehe odpusti, že začel slabo o njem misliti, ker je tako za mano stopical. Bog mu daj dolgo življenje! Vsaj enkrat se mi je naključil dober zaslužek!

Hitro sem stopil za mojo staro. Poprodala sva blago, nekaj pa razmetala na polzastonj, kupila soli, žveplenk in česar nama je bilo treba, ter hajdi domov. Svoji stari povem, kako je, zadela sva na dober zaslužek, bo s čim davek plačati, pa še zanjo bo ostalo za podplate na zimo. Ona se je vsa razveselila.

— Treba bo — reče — da pojdeva oba na delo, ker ti sam v enem tednu ne narediš celega dela. Bom pa jaz vse svoje delo odložila!

Dobro. S takimi pogovori malo da nisva tekla domov, zato da bi, saj razumete, ne zgubila časa.

Takoj, še tega dne, sva planila oba k delu, kakor sestradan človek k polni skledi. Protja sva nanosila celo grmado — cela fabrika je v

Dnevne novice in dopisi.

Zakaj so nas naštel v Celovcu le 554.

Koroški Slovenci zadnjega ljudskega štetja ne moremo priznavati, ker ne odgovarja resnici, kakor to želi in zahteva postava. V Celovcu je nad 10.000 Slovencev in sicer takih, ki se tudi v resnici poslužujejo slovenskega, oziroma slovenskega in nemškega jezika, a magistrat nas je naštel le 554, torej za 116 oseb več nego pred 10 leti. **V resnici je napovedalo slovenski občevalni jezik „strašno mnogo ljudi“**, kakor se je izrazil magistratu ne ravno tuj — nemški nacionalc. Magistrat je pa klical stranke, in uradniki so jih **prekrševali**. Magistratni uradniki tudi niso mogli oprati očitanj „Mirovih“, če ravno so poskušali. **Velikansko število Slovencev je pa magistrat naravnost — požrl**. Izvedeli smo iz najzanesljivejšega vira, da so kar pogoltnili **60 Slovencev v „Marijanišču“**, ki so napovedali slovenski občevalni jezik. Iz tega moremo sklepati, da so isto storili v bogoslovju, v sirotišnem zavodu oč. sester uršulink itd. Samo v zavodih je požrl magistrat lepo število Slovencev. **Magistrat ni hotel naštetih več Slovencev**, kljub temu da jih je v resnici naštel! To se da sklepati tudi iz tega, da je klical Slovence zaradi ljudskega štetja še dolgo potem, ko je v „Freie Stimmen“ že objavil „končni“!!? rezultat ljudskega štetja v Celovcu. Deželna vlada pa je k temu štetju molčala, namesto da bi bila pri reviziji ljudskega štetja take nepostavnosti popravila, če jih že ni znala preprečiti. Deželni predsednik je prepovedal magistratu klicati na magistrat slovenske stranke zaradi občevalnega jezika, in magistrat jih je tudi še naprej, in kakor smo od strank samih izvedeli, celo še potem klical, ko je bil v magistratnem glasilu končni rezultat že objavljen. Vse odredbe deželne vlade so bile le pesek v oči. Sicer pa se je vlada zganila še-le potem, ko je magistrat požrl skoro že vse, kar se je dalo!

Kje jih čevlji žuli! Dne 2. sušca je sklenila podružnica učiteljskega društva na shodu v Podkloštru sledečo resolucijo: „Vsled velike stiske gladujoče učiteljstvo izstopi iz vseh političnih, nacionalnih in človekoljubnih društev, ako vprašanje o plačah ne bo prejkoprej rešeno.“ O ko bi le to storili! Pa se ni treba bati! Nemški nacionalci raje do kosti izmzgajo kmetske davkoplačevalce, nego da ne bi ustregli nemškutarskim učiteljem, brez katerih bi bili na deželi kakor tički s pristrženimi perutmi.

Štajercijanci — predstraža nemštva. Linhart, urednik „Štajerca“, vodja spodnještajerske nemškutarije, ki je lani povdarjal v „Štajercu“, da je ostal značajan Slovenec, je govoril v Gradcu 4. t. m., kakor je poročal „Grazer Tagblatt“, sledeče: „Odpor proti Slovincem mora biti praktičen, mora biti prost vseh fraz. V prvi vrsti deluje „Štajerčeva“ stranka, s tem da dela okoli spodnještajerskih mest nemškutarsk obroč: ona je predstraža nemštva.“ Res značajno slovenstvo Linhartovo, kajneda? Seveda se je pred slovensko javnostjo sramoval odpadništva, a v Gradcu med Nemci je hvalil svojo stranko kot „predstražo nemštva“. Brezdvomno pa bo še prišel čas, ko bo

koči! Jaz režem veje ona skubi listje, da se ji je koža na dlani obdrgnila, med tem pa jaz obrezujem debelejšje konce, skladam, vežem, stržem držaje — delo vre in kipi. Pride nedelja in cela stotina metel je gotova in povezana v butare po petindvajset skupaj. Vse je tako pripravljeno, da vzame vsak izmed naju po dve butari navskriž nase; čez pleča je vrv, ena butara visi spredaj na prsni, druga pa zadaj na hrbtu. V pondeljek vzameva vsak močno palico v roko, butare na sebe — pa hajdi v mesto! Pripeka, da Bog pomagaj! Z naju teče pot v curkih, v grlu je suho, a kaj početi! Zaslužek je zaslužek.

Prideva v mesto in vsi ljudje so naju debelo gledali. Saj niso še nikdar videli, da bi kdo nesel tako velike butare.

— Poslušajte oče, — norčujejo se iz naju — ali ste prodali konje med potjo, da nesete na plečih cel voz protja?

— Oče — kriči drugi — kje ste pa kupili ta brezov gozd? Ali ste prinesli z babo brezov gozd v mesto na prodaj? Koliko pa hočete za gozd brezja? (Konec sledi.)

Smešnice.

Nesporazumljenje. Berač pride k kmetu prosit vbogajme rekoč: „Krompir pobiram.“ — Kmet: „Kdo ga pa raztresla?“

Dva različna. Janezek: „Ne verjameš, Francelj, kako zelo me je bilo strah sinoči na svislih, ko je tako strašno grmelo in se bliskalo bal sem se, ker sem spal sam.“ — Francelj: Mene pa ni bilo prav nič strah, pa sem tudi sam spal; saj mi ni nihče pomagal.

hvalil štajercijansko stranko kot predstražo protestantizma pri Slovincih. Saj je tudi v resnici. Pročodrimovske hujskače „Štajerc“ samo hvali, ponatiskuje iz pročodrimovskih listov napade na Slovence in katoliško duhovščino in podpira s svojo pisavo gibanje „proč od Rima“. Verski odpadniki pa znajo „Štajerca“ tudi zato ceniti, in ga naročujejo, četudi ga ne razumejo, samo zato, ker podpira gibanje „proč od Rima“ in zanj pripravlja pot med Slovinci.

O električni železnici v Celovcu. Električna železnica v Celovcu bo začela voziti meseca — aprila, kakor poročajo „Freie Stimmen“. Obenem bodo začeli polagati tračnice za progo na Beljaški cesti. Za progo Celovec-Lend do Paternionerja je železnično ministrstvo dalo baje že dovoljenje. Vozili se bomo baje lahko že 1. majnika do postajališča Lend, 1. junija do Paternionerja in h kraju junija do jezera. Obenem bodo bojda začeli delati progo proti Križni gori in na pokopališče v Trdnjivasi. Če-le ni ta vest zopet — aprilova!

Slov. katol. akad. društvo „Danica“ na Dunaju si je izvolilo na zadnjem občenem zboru dne 10. t. m. sledeč nov odbor: Predsednik: iur. Stanko Masič; podpredsednik: med. Matevž Justin; tajnik: iur. Vekoslav Vrtovec; blagajnik: iur. Filip Orel; knjižničar: med. Niko Sever; gospodar: med. Anton Torkar.

Umrli je v Vetrinju sestra slovečega nemškega skladatelja Tomaža Košata, vdovljena gospa Katarina Kopeinig, v starosti 75 let. Košati so vetrinjski domačini in seveda slovenskega rodu. A kakor mnogi koroški Slovenci je šel tudi Košat iskat slave k tujemu narodu, in sedaj ga Nemci slavijo kot najboljšega skladatelja koroške pesmi. Ne vejo pa, da je Košatova pesem slovenskega izvora in po pravici smemo biti hvaležni svojemu rojaku, da je tako proslavil po širnem svetu koroško slovensko narodno pesem, četudi v nemški obleki. Rajna je bila blagega značaja. N. p. v. m.!

Zopet vlom v Celovcu. V nedeljo, 6. t. m., popoldne med 12. in 1/4.6. uro so vlomili tatovi v trgovino sladčičarne Ane Solath v Kramerjevi ulici. Vrata v ozadju z verthajmovno ključavnico so odprli s ponarejenim ključem. Iz miznice so ukradli ves denar, približno 1000 K. Vhod v hišo od vzadi je nasprotno rotovžu, oziroma stražarnici. Gospa Solath je opazila tatvino šele ob 1/4.6, ko je odprla trgovino. Tudi v delavnico tapetarke Stückler so vlomili ponoči, pa jih je gospa Stückler pregnala. V Celovcu kar mrgoli brezposelnih ljudi s sumljivimi obrazi, kojih zbirališče je Strohjeva žganjarna, celovška policija pa ničesar ne vidi.

Mica Kovačeva se je pojavila minolo soboto popoldne v osebi nekega brezposelnega hlapca v gostilni Tratnik v Celovcu, kjer je pila do večera in se dodobra navečerjala, pa nič plačala. Mož je začel temveč razsajati, da je moral priti redar, ki ga je uklenil in odpeljal v zapor, kjer bo imel časa dovolj premišljati star pregovor: Mica Kovačeva, pila nič plačala.

Samomor. Obesil se je v Beljaku občinski delavec Alojz Reichl. Bil je pijanec.

Smer našega delovanja mora stremeti za tem, da se vsi sestavni deli našega naroda točno in pravilno razvijajo in vzporedno napredujejo. Edino tako nam je mogoče rešiti narod propadanja in ga iztrgati iz rok vsiljivih tujcev. Geslo: „Svoji k svojim“ naj vodi vsako našo stopinjo. Zato priporočamo vsem slovenskim rodbinam prav toplo izdelke Kolinske tovarne za kavine primesi v Ljubljani, katera se prodaja v korist „Slovenske Straže“.

Borovlje. (Odgovor.) Nisem mislil odgovarjati na laži in obrekovanja, katera se širijo o meni po Borovljah; toda stvari na ljubo hočem odgovoriti dopisunu lutrovske „Bauernzeitung“ z dne 3. t. m. in drugih sorodnih listov. Dopisun omenja, da sem se zatekel k slavnemu borovskemu županu Ogrisu, da bi bil opral in rešil iz zagonetke može, kateri so imeli pogum, se podatki k nadpastirju pojasnjevati žalostne razmere v Borovljah. Res je, da sem šel k slavnemu županu; toda nisem šel, da bi se morda njegovemu veličanstvu klanjal, ampak šel sem, da odločno protestiram pri njem kot zastopniku občine zoper laži in obrekovanja, katera so se v njegovih krogih o meni in drugih osebah širila. Zanimivo je, da „Bauernzeitung“ priznava, da je bil tudi č. g. župnik Klemenčič pri županu iskat si pomoči; torej je vendar enkrat dognano, da se je čast. gospod župnik zatekel pod okrilje nemškutarske in svobodomiselnostne stranke ter da se je hotel še vzdržati s pomočjo občine. Toda prišel je prepozno. Neverjetno se mi dalje zdi, da bi bilo prišlo 26. m. m. radi tega toliko nemščurjev v cerkev, ker bi bili že pričakovali nemško pridigo. Dobri katoliški Nemci so pač vedeli, da moram poprej nemško pridigo s prižnice oznaniti. Seveda radovedni dopisun je poslal v cerkev svojega sina poslušat, ki je pa tudi globoko pobesil svojo glavo in zardel, ko sem javno pred vsemi ljudmi označil kot grdo laž in

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“. Po izkušnji Vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

Veste

moja navada ni, da bi nekaj okrog govorila
kar sem samo slišala!

Pri

pralnem ekstraktu „Ženska hvala“

sem se pa

sama prepričala,

da je najboljši in najzanesljivejši pralni prašek
ter, da popolnoma nadomešča vsako bélenje
perila. S pralnim ekstraktom „Ženska hvala“
namočeno perilo, pere se v polovico krajšem
času, brez truda in popolnoma čisto.

obrekovanje pisarjenje po nasprotnih listih. Ta slavna družba se pač moti, če misli, da bom svoje nemške pridige naznanjal pri županu. Tako so si brzkone ti gospodje mislili. Slavnim nemčurjem, katerim je vedno premalo nemškega v šoli in v cerkvi, moram tudi povedati, da jaz nimam železne narave, da zato ne morem med tednom govoriti 22 ur v šoli in potem pa še vsakih 14 dni dvakrat na en dan pridigati, ampak se morajo že zadovoljiti z mesečno nemško pridigo. Da bom pa pridigal nemško šele po maši, je pač umevno; saj vendar nihče ne more odrekati slovenski pridigi predpravice, katero vendar poslušajo štirikrat toliko ljudi kot nemško. Torej si tem gospodom nikakor ni treba misliti, da so zapostavljeni. Če končno naši svobodomislenci menijo, da sem se hotel v vpeljavo nemške pridige prikupiti svojemu „nemškemu škofu“, potem pač sodijo po navadah svojih pristašev, kajti le ljudje njih vrste imajo navado, prikupovati se na tak način nemškemu „Volksratu“. Tudi bi še omenil, da se iz vsega tega pisarjenja v nasprotnih listih vidi, da je „borovskim gospodom“ samo žal za svojega „dobrega, mirnega in tolerantnega“ župnika. Mnogi si sploh ne žele ne mških pridig, tudi ne nauka, katerega pridiga podaja, žele si le nemškega petja, ne pa sv. maše; to željo jim bode pač najboljšo izpolnil lutrovski pastor, ki jim bode oznanjeval „nemški čisti evangelij“. To se je tudi pokazalo 25. m. m., ko je 46 „gospodov in dam“ na „evangeljske besede“ vikarja Haupta in na prirčno reklamo prof. Angererja izrazilo svoje navdušenje za evangeljsko zvezo.

Jan. Katnik, kaplan.

Podgrad pri Medgorjah. (Pogreb.) Na kvatno nedeljo, dne 12. t. m., je bila pokopana Uršula Goričnik pd. stara Štrucinja. Bila je stara 89 let, v zakonu je živela 26 in kot vdova 37 let, a brez otrok. Rajna je bila skromna in pobožna duša. N. p. v m.!

Zabnice. (Dobro in slabo.) 6. t. m. je žandarmerija aretirala v gostilni pri Krannerju nekega dunajskega deserterja. Za pust je prošil za prosti čas, kakor so ga dobili drugi. Ker ga ni dobil, si ga je vzel sam, ter je upal, da bo čez Pontabelj ušel v Italijo. Sreča pa mu ni bila mila. Zvečer ga je nenadoma pograbila partrulja, ki je prišla v gostilno, kjer je mislil prenočiti. Mirno se je dal ukleniti, in odgnali so ga na Trbiž. — Pust pri nas ni nobenega pobodel. Z maškarami so otroci imeli precej veselja. Obnašale so se še dosti pametno, četudi je njih muzika splašila konja trbiškega peka. Voz se je nekoliko razbil, pek pa precej poškodoval. Bolj srečen kot pek je bil naš Lakota, katerega mula se je 8. t. m. splašila. Hlapec na vozu je neusmiljeno upil. Pa čim bolj je upil, bolj je mula tekla. Pokazati je menda hotela, da še ni za „penzijo“. — Na Trbižu so dobili zopet nekaj vojakov, gorske topničarje. Okrog 80 jih je in so, kakor je videti, prav pametni fantje. — Ponesrečil se je v Bosni pri drvarjih tukajšnji domačin Andrej Rader. Pograbila ga je železnica, ki prevaža les, odtrgala mu glavo popolnoma in jo vlekla s seboj kakih osemnajst metrov. Pač žalostna smrt.

Šmihel nad Pliberkom. V nedeljo, dne 12. t. m., se je vršil ustanovni shod podružnice kulturnega sveta za Koroško. Nad dve uri trajajočemu poučnemu govoru č. g. župnika Poljana

iz Št. Kancijana je sledilo vpisovanje pristopivših udov. Pristopilo jih je zaenkrat 56. Nato se je vršila volitev odbora, v katerega so bili izvoljeni g. Marko Plešivčnik pd. Šercar v Šmihelu kot načelnik, gg. Filip Lačen pd. Sušnik v Dvoru, Janez Miklin pd. Šmon v Brežki vasi, Franc Rožman pd. Pongrac v Dolinčicah, Vintar Josip, župnik in Emil Podlipnik, podučitelj, oba v Šmihelu kot odborniki. Zanimanje za to novo podružnico je veliko ter je pričakovati še enkrat toliko udov da pristopijo v teku leta, ker so nekateri še ostali pri podružnici v Pliberku.

Bistrica nad Pliberkom. (Ljudsko štetje.) Po zadnjem ljudskem štetju šteje naša občina 1870 prebivalcev, ki tukaj bivajo. Od teh je 900 moških, in 970 ženskih. Za občevalni jezik se jih je pripoznalo 1852 k slovenskemu in 18 k nemškemu jeziku. Na posamezne vasi se razdeli sledeče prebivalstvo: Bistrica 347, Črgoviče 80, Dolinčiče 76, Dvor 164, Gonovec 165, Kot 34, Letinje 75, Podkraj 190, Podlibič 89, Ponikva 180, Rute 57, Strpna vas 137 in Šmihel 162. Pred desetimi leti je štela naša občina 1854 prebivalcev, torej letos za 16 oseb več. — Kar se tiče živali, se je naštel v občini 221 konj, 1051 goved, 53 koz, 528 ovec, 1934 prašičev, 376 panjev čebel, 2259 kur in 6 gosi. Prašičev je nad 800 več kot pred desetimi leti, dočim je goveje živine nad 100 manj, kar je seveda pripisovati pomanjkanju krme vsled suše pred enim letom.

Ukve. Zelo zanimive reči o razmerah pri tukajšnji železnični postaji je poročal pred kratkim „Arbeiterwille“. O tem bomo, upamo, imeli priložnost natanko poročati. Kakor še o drugih ukovskih zanimivostih, na čisto nenavadnem mestu, ko bodo tukajšnji šulverajnovci pokazali — korajžo.

Svetnavas. Minoli teden smo pokopali po dolgimučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti dva stara moža, katera sta skrbno gospodarila 60 let; prvi je bil daleč naokoli znani pd. Lojovec, oče restavraterja na kolodvoru v Celovcu. Bil je star voznik, ki je še vozaril v Videm (Udine), in konjski zdravnik. Drugi je bil pa stari Klocar. Revež je bil pred šestimi leti od mrtvouda zadet in je moral nazadnje veliko trpeti. Bodi jima zemljica lahka! — Po občinskih volitvah vlada največja zadovoljnost med ljudstvom, samo štirje petelini še kikirikajo noč in dan. Zahvala našim častnim občanom, gospodom Francu Grafenauerju, dr. Janku Brejcu, posojilničnima odbornikoma v Št. Janžu, pd. Brodniku in Rupiju posestnikov v Velnivasi, odvetniku dr. Ferdinandu Müllerju v Celovcu in Janezu Stihu, posestnik na Poveljah, ki so prišli osebno na volišče razven g. državnika Grafenauerja, ki je moral ravno tedaj v državni zbor; zato pa nam je poslal 50 K za naše uboge. O tej priliki omenimo, da je daroval v isti namen tudi g. dr. Brejc 100 K. Za velikodušni dar se jima najprirčneje zahvaljuje občina. — Pretekli mesec je streljal na podlašico neki lovec, pa je ni zašel in mu je ušla pod neki most; izpod katerega je ni mogel dobiti, da bi ji dal še en strel; k sreči je prišel močen dež, tako da je bil mož skoz in skoz moker. Vprašam za kaj bi mu bila ta uhoga žival, ko bi jo bil usmrtil? Ne poznam boljšega sovražnika proti mišim in drugim škodljivcem, kakor je podlašica! Zatorej prizanašajte lovci, koristnim živalicam življenje!

Šmarjeta pri Velikovem. Zadnji četrtek smo pokopali ob veliki udeležbi ljudstva pd. starega Petra v Čarčah. Dosegel je visoko starost 80 let. Bil je vseskozi zelo skrben in delaven kmet in blagega, miroljubnega srca. V verskem oziru je bil vzgleden krščanski mož, v narodnem oziru pa je tudi vedno stal na strani Slovencev. Mohorjan je bil menda od ustanovitve družbe, je zelo rad prebiral slovenske knjige in bil posebno v sv. pismu zelo podučen. Sveti mu večna luč!

Vogrče. (Občni zbor.) Na občnem zboru našega izobraževalnega društva v nedeljo, dne 12. t. m., se je izvolil v društveni odbor kot predsednik: Štefan Breznik; podpredsednik: domač dušni pastir I. Sekol; tajnik: Miha Sadjak; blagajnik: Zdravko Vavti; namestnik: Šimen Rožič; knjižničar: Koprivnik Pavel; namestnik: Lovro Sadjak; računski pregledovalca: Ivan Praper in Andrej Kumer. Društvo je priredilo v preteklem letu 6 podučnih shodov in 3 gledališke predstave. Prebralo se je 245 knjig, iz mladinske knjižnice pa okoli 500. Nabavil se je to leto tudi nov, lep slikan oder, na katerega je lahko društvo ponosno. Po običajnih poročilih se je nato v okviru društva ustanovila „Čebelica“, ki naj napeljuje mladino k varčevanju. Potem pa nam je naš znani jeruzalemski romar č. g. Hornbök s pomočjo skioptičnih slik razkazoval znamenitosti Svete dežele in nas vodil po ulicah jeruzalemskih, posebno pa ob postajah križevega pota in nam govoril tako živo in ganljivo, da nam bo stalo njegovo predavanje gotovo v neizbrisnem spominu. Poslušalo ga je okoli 200 ljudi

v nabito polni dvorani. Neutrudljivemu in požrtvovalnemu govorniku prirčna hvala!

Črneče. (Požar.) Dne 12. sušca ob 1/11. uri zvečer je nastal požar v žagi in stiskalnici za skorje g. Viktorja Gola na Brodu. Ogenj se je hitro razširil, uničil stroje in vse kar je bilo v dotičnem poslopju. Sosedom, zlasti pa požarni brambi iz Spod. Dravberga, ki je po svoji novi parni brizgalnici napeljala vodo nad 700 metrov daleč od Drave, je zahvaliti, da se požar ni razširil na bližnje velike sklade hlodov in desk ter na mnoga poslopja.

Spodnji Dravberg. (Semenj.) Prvi letošnji semenj bo tukaj po sv. Jožefu v pondeljek 20. sušca. Odprt je semenj za živino iz Koroške.

Iz Podkrajja pri Pliberku. Dragi gospod urednik! Prišla je gorka spomlad. Sneg je začel kopneti in se umikati v gore. To je moral zvedeti tudi „Štajerc“, ker je prikobacal kar v več iztisih pod Peco in se je hotel tam nastaniti in odmačiti, ker prej si gotovo zaradi snega ni upal priti. To pot je pa silno slabo naletel, ker je moral oditi, odkoder je prišel, ker tukaj nimamo prostora za njegove laži in obrekovanja. Linhartu svetujemo, da ohrani svojo modrost záse, laži in obrekovanja v „Štajercu“ pa za svetovnoznane šnopsarje v Ptuju! Eden v imenu vseh! (Tolažite se, g. dopisnik! Zdaj, ko je zapadel nov sneg, boste že zopet nekaj časa varni pred ptujskim kljukcem! Ured.)

Občni zbor

Slovenske krščansko-socialne zveze
za Koroško

se vrši

v nedeljo 26. sušca t. l. v Celovcu

v prostorih hotela Trabesinger ob 3. uri popoldne.

Pričakuje se velika udeležba.

Odbor.

Gospodarske stvari.

Najpogostejše mlečne napake.

1. Hitro skisanje. Da se mleko skisa, so po največkrat krivi nesnažni prostori, kjer mleko hranimo. Da se mleko hitro skisa, povzroči včasih tudi slab hleyski zrak, pokvarjena krma, bolezni krave. Če te vzroke odstranimo, odstranimo z istimi tudi nevarnost, da se mleko skisa.

2. Modra barva mleka. Modro ali plavo postane mleko vsled neke glive, ki pride v mleko in se v istem razmnoži. Včasih opazimo v mleku le posamezne plave lise, včasih pa je cela površina mleka modra. Ta napaka se lahko prenese tudi na zdravo mleko. Da to preprečimo, je treba temeljito osnažiti mlečno posodo in prostore za mleko, včasih je tudi v odstranitev te napake potrebna menjava v krmi.

Mleko, ki prične postajati modre barve, je čimprej posneti, ker ta napaka se pojavi navadno šele takrat, ko se začne mleko kisati.

3. Sluzavo in vlečljivo mleko nastane vsled motenja v prebavilih, vsled pokvarjene napadne krme ali pa vsled bolezni na vimenu.

To sluzavo in vlečljivo mleko povzročajo posebne glive, zato se ta napaka lahko zanese tudi v zdravo mleko. To napako odstranimo s skrbnim snaženjem mlečne posode in s tem, da menjamo krmo. Jako potrebno se je obrniti v tem slučaju tudi na živinozdravnika.

4. Druge mlečne napake so rdeče mleko, gnojno mleko, dalje mleko, ki se težko pini itd. Te napake izvirajo v mleku od vimenskih bolezni, iz slabe, pokvarjene krme, nepravilnega krmjenja, od nesnažne posode, od raznih gliv itd. Temu odpomoremo, če odstranimo vzroke. K. Pr.

Proti kužni bolezni v gobcu in na parkljih

se priporoča: Da obranimo živino kužne bolezni v gobcu in na parkljih, naj se napravi pred vhodom na hlevsko dvorišče in pred hlevska vrata jamica, ki jo napolnimo z apnenčnico ali apnenim beležem. Vsaka oseba in vsaka žival, ki vstopi na dvorišče ali v hlev, mora iti po apnenčnici, ki desinficira (uniči bacile) obuvalo, oziroma parklje ali kopito. Na ta način so baje pred nekaj leti obvarovali kužne bolezni v gobcu in na parkljih pri grajščini Friedrichswerth na Nemškem, čeravno je bil ves tamošnji okraj okužen.

Deželna vlada razveljavila odredbe glede kužnih bolezni pri živini.

Deželna vlada je zopet razveljavila omejitev uvažanje živine iz neokuženih krajev Štajerske na Koroško in prepoved živine iz Koroške na Solnograško, ker je kužna bolezen v gobcu in na

parkljih ponehala. Opozarja pa, da je za goved in konje treba imeti potni list, bodisi pri uvažanju v Koroško kakor pri izvažanju iz Koroške.

Prvi zobčki

bodo hitro prodrli, brez vsakega krča ali med časom dobivanja zob tako pogosto nastopajočih težkoč v prebavi, ako se da otrokom Scott-ova emulzija. Ona prepreči noči brez spanja, zobčki rastejo močni, ravni in zdravi. 34 letni dober sloves je porok za to trditev. To je brez dvoma, da bo tudi Vaše dete

Scott-ova emulzija

Pristna le s to znamko — z ribičem — kot z jamstvenim znakom Scott-ovega ravnarja.

ne samo rado zauživalo, ampak tudi zelo lahko prebavilo, tudi tedaj, ako bi mu mleko povzročalo težave.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Društveno gibanje.

Slovenska krščansko-socijalna zveza za Koroško.

Ena najživahnejših slovenskih organizacij na Koroškem je slovenska krščansko-socijalna zveza. Doslej je že včlanjenih v nji 34 izobraževalnih društev, ki delujejo večinoma prav živahno. Moralo bi jih biti pa še mnogo več, najbolje, da bi se nahajalo v vsaki fari.

Naša katoliško izobraževalna društva družijo sebi vse katoliško narodne misleče prebivalce svojega okrožja, brez razlike stanu in spola. Delovanje društva je dvojno: podučno in zabavno. Prireja predavanja, ima čitalnico in knjižnico, prireja izlete, zabavne večere in ljudske igre.

Največjo važnost morajo pa polagati naša izobraževalna društva na odseke. Vsako društvo mora namreč v sebi ustanoviti več odsekov, zlasti pa: a) pevski zbor; b) tamburaški odsek; c) mladeniški odsek, oziroma telovadni odsek „Orla“; d) deliško zvezo; e) dramatični odsek za prirejanje ljudskih iger; f) zmernostni odsek.

Krščansko-socijalna zveza družijo v sebi vsa ta društva, pomaga pri ustanovljanju, daje razne nasvete v raznih prilikah in neprilikah in vodi skupno delovanje. Zlasti pa:

a) pošilja primerne govornike. Kmalu bo začela prirejati tudi predavanja s skioptičnimi slikami;

b) prireja skupne tečaje za celo Koroško ali za posamezne njene dele;

c) prireja skupne izlete in romanja;

d) nadzoruje posamezna društva, skrbi, da ne zaspe in razvijajo pravilno svoje delovanje.

Vsako izobraževalno društvo bi moralo imeti enkrat na teden predavanje, enkrat na mesec pa večjo prireditev. V vsakem bi moral biti pevski ali tamburaški odsek in zmernostni odsek. Pričelo se je tudi že z mladiško organizacijo, ki je po drugih slovenskih krajih tako imenitno uspela in upamo, da bomo v kratkem imeli na Koroškem tudi prvega „Orla“.

„Slovensko katehetsko društvo“ ima v četrtek, dne 23. t. m., ob 2. uri v Celovcu pri „Benediktincih“ svoj mesečni sestanek. Predmet razgovorov: Predavanje č. g. župnika Valentina Limpel in zopet: Okrajšane spovedne molitve.

Št. Lipš. Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 26. sušca t. l. pri Habnerju v Kršnivasi mesečen shod s sledečim sporedom: Poučen govor; uprizoritev igre „Večna mladost“. Vstopnina po navadi. K obilni udeležbi vabi

odbor.

Ruda. V nedeljo, dne 19. sušca t. l., na praznik sv. Jožefa, priredi „Izobraževalno kmetsko društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“ popoldne po blagoslovu, svoje zborovanje pri Bedniku na Ribnici v Št. Petru. Na sporedu je govor in igri: „Sv. Cita“ in „Pri gospodi“. Udje in prijatelji društva, pridite polnoštevilno!

odbor.

Sveče v Rožu. Kat. slovensko izobraževalno društvo „Kočna“ v Svečah, priredi v nedeljo, dne 26. marca t. l., popoldne po blagoslovu pri „Adamu“ v Svečah društveno zborovanje po sledečem sporedu: 1. Poučljiv govor. 2. Lepa in ganljiva petdejanska igra „Ljudmila“ z ži-

Namesto 40 kron, samo 6 kron.

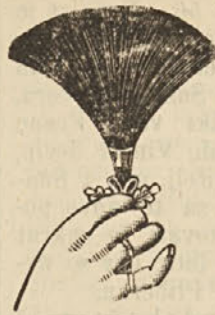
Priložnostni nakup.

Gamsova brada

podobna jelenovi bradi, pristna, zelo lepa, 16 cm dolga dlaka, s starosrebrno Hubert-čevko, s premikajočim oklepom in vijakom, skupaj samo 6 kron. Dlaka in obroč pod jamstvom pristna. Priložnostni nakup, razpošilja po povzetju in colnine prosto izdelovalec gamsovih brad

Fenichel, Dunaj, IX., Altmüttergasse 3/VII.

Mnogo priznalnih pisem.

vimi slikami. (Igra 12 deklet.) 3. Tamburanje in slučajnosti. 4. Petje; nastopi prvokrat domači moški pevski zbor društva „Kočna“ v Svečah, ki šteje 15 članov. Vstopnina za ude 20 vin., za neude 40 vin. Povabljeni ste vsi prijatelji poštene in poučne zabave. Slovenke in Slovenci! Pridite v obilnem številu!

odbor.

Sv. križev pot v Jeruzalemu in druge kraje Kristusovega trpljenja nam bo kazal skioptikon v dvorani „Kat. slov. izobraževalnega društva“ v Pliberku, dne 26. sušca t. l. po blagoslovu. Vmes se bo videlo mnogo krasnih slik svetovnoznanih pasijonskih iger v Oberammergau. Ne zamudite izvanredne priložnosti!

odbor „Kat. slov. izobr. društva“.

Šmihel pri Pliberku. Naše slov. kat. izobraževalno društvo bo imelo v nedeljo, dne 26. sušca, popoldne ob 3. uri svoj 4. letni redni občni zbor pri Likebu v Šmihelu. Na sporedu je: Pozdrav, poročilo odbornikov, volitev odbora, poučen govor in slučajnosti. Udje in prijatelji društva, pridite v obilnem številu.

odbor.

Železna Kapla. Odbor slov. kat. izobraževalnega društva v Železni Kapli vljudno vabi člane in prijatelje društva na mesečno zborovanje, ki se vrši na Jožefovo, dne 19. sušca t. l., „pri Bošteju“ v Železni Kapli. Na sporedu je ganljiva petdejanska igra „Ljudmila“ ter kratek govor in petje. Začetek ob 2. uri popoldne, po blagoslovu. Vstopnina kakor po navadi. Pričakujemo številne udeležbe od blizu in daleč!

Slov. kršč.-soc. delavsko društvo v Črni priredi na dan sv. Jožefa, dne 19. t. m., ob pol 12. uri dopoldne pri Drofelniku javen shod. Na sporedu je govor za delavce. Govornik iz Ljubljane. Popoldne istega dne je pa pri Žagmojstru shod za podružnico v Možici. K lepi udeležbi vabi

odbor.

Kat. slovensko izobraževalno društvo na Radišah priredi na Marijin praznik, dne 25. sušca t. l., svoje mesečno zborovanje ob 3. uri popoldne v farovških prosterih. Govori prof. dr. Ehrlich. Vabi

odbor.

Podporno društvo za slovenske dijake koroške je prejelo od oktobra 1910 pa do 10. marca 1911 sledeče darove:

Dr. Rudolf Silan, avskultant, Celovec, 1 K. Iv. Krammer, poštni kontrolor, Celovec, 2. Iv. Scheinigg, vladni svetnik, Celovec, 2. Ant. Kralj, tajnik Zadrzne Zveze, Ljubljana, 5. Jos. Wieser, sodni prakt., Celovec, 1. Fr. Grafenauer, dež. in drž. posl., Brdo, 7. † Jos. Apih, prof., Celovec, 6. Dr. Fr. Kotnik, gimn. prof. v Celovcu, poslavljajoč se od samega stanu, 20. Matej Germ, župnik, Železna Kapla, 5. Jos. Dobrovc, kanonik, Velikovec, 5. Posojilnica in hranilnica v Velikovu 20. Dr. Štefan Rajh, odv. konc., Celovec, 3. Rajko Perušek, gimn. prof., Ljubljana, 5. Dr. Rok Jesenko, odv. konc., Celovec (prva komisija), 10. Dr. Capuder, gimn. prof., Kranj, 3. Jos. Kržišnik, prof., Št. Vid nad Ljubljano 2. Dr. Ivan Zolger, sekc. svetnik v prezidiju ministrskega sveta in vseuč. docent, Dunaj, 20. Kreditna banka, Celovec, namesto venca † prof. Apihu na grob, 50. Franc Sadnikar, trgovec, Celovec, namesto venca † prof. Apihu 20. Celovski Slovenci, namesto venca † prof. Apihu, 50. Dr.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je le ena, posnemkov pa je več! Zato pozor! Zahtevajte in jemljite samo izvirne zavoje z imenom

Kathreiner

Jak. Sket, vladni svetnik itd., Celovec, 10. Val. Kraut, dekan, Trbiž, 5. Albin Novak, trgovec, Sinčavas, 3. Dr. Jurij Kulterer, odvetnik, Velikovec, 5. Ivan Kolenc, vodja Mohorjeve tiskarne, Celovec, 5. Franc Uranšek, župnik, Žvabek, 4. Iv. Hutter, real. prof. Celovec, 10. Štef. Podboj, Celovec, 10. Mat. Wutti, kmet, Ločilo, p. Rikarjvas, 2. Jos. Fric, župnik, Dvor, 5. Dr. Jos. Kolšek, odvetnik, Laško, 5. Iv. Elsbacher, zasebnik, Laški trg, 5. Dr. Juro Hrašovec, odvetnik, Celje, 10. Jan. Wieser, prošt, Podkarnos, 10. Jak. Zupanič, župnik, Gotovlje, 2. Josip Stritar, prof. v pok., Dunaj, 5. Cvetko Izop, prošt, Spodnji Dravograd, 2. A. Brezovnik, Vojnik pri Celju, 2. Matija Wedenig, župnik, Otmanje, 2. Dr. Rosina, Maribor, 2. Andrej Einspieler, župnik, Slov. Plajberk, 3. Anton Šantel, šolski svetnik, Gorica 4. Dr. R. Pipuš, odvetnik, Maribor, 5. J. Peterman, župnik, Otok na Vrbskem jezeru, 5. Val. Primožič, župnik, Glinje, 10. Makso Pleteršnik, prof. v pok. itd., Ljubljana, 10. Ivan baron Roscher-Rath, podpolkovnik, Gorica, 30. Rev. G. M. Trunk, župnik, Beljak, 5. Luka Svetec, notar, Litija, 5. Dr. Gregorij Pečjak, prof., Ljubljana 6 K.

(Konec sledi.)

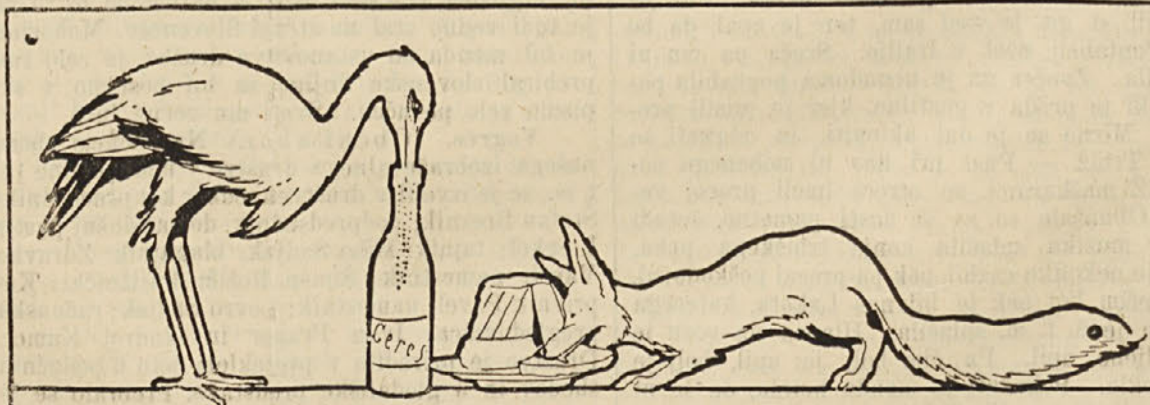
Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začeni blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Mohorjani! Ali ste se že zglasili??

Sadni soki **Ceres** in jedilna mast **Ceres**

so najslastnejša pijača in živila.

Popolnoma naravna.

Poživiljenje krvnega obtoka, pospeševanje živčnega delovanja, utrjenje kože proti prehlajenju
se doseže, če rabimo

Za umivanje glave, ust, oziroma zobov in za olepšanje polti
je neobhodno potrebno

Diana-francosko žganje.

Vaš zdravnik

Vam rad priporoči Diana-francosko žganje vsled njegovega razkužilnega in hkrati oživljajočega učinka, kojega glavni vzrok je primes — Mentola. — Glavna snov Diana-francoskega žganja je najfinejši, dvakrat ohlajeni vinski destilat.

Zgorajšnja varstvena znamka Vas štiti pred prenapredbami. Zahtevajte pri nakupu le pristno Dianafrancosko žganje in pazite na to, da bo imela steklenica vtisnjeno ime „Diana“, zamašek in plomba z gornjo varstveno znamko.

Domač prijatelj

v pravem pomenu besede se sme imenovati naše Diana-francosko žganje vsled svojega izvrstnega učinkovanja in svoje mnogostranske porabljivosti. Cena male steklenice K — 50, srednje steklenice K 1'20, velike steklenice K 2'40. Dobiva se povsod, kjer ne, naravnost od tovarne francoskega žganja, društva z o. z., **Dunaj, I., Hohenstaufengasse 3 r.**

Književnost.

Društveni govornik. Priloga „Duhovnemu Pastirju“. Uredil Alojzij Stroj. II. zvezek. V Ljubljani 1910. Založila Kat. Tiskarna. Strani 232. Cena 3 K. Zbirka vsebuje mnogo materiala za različne socialne in gospodarske govore in bo zelo dober pripomoček za govornike izobraževalnih društev.

Družba sv. Mohorja.

Namesto umrlega blagajnika, g. prof. Josipa Apiha, treba je voliti novega odbornika Družbe sv. Mohorja. V smislu § 5 družbenih pravil se vrši volitev v nedeljo dne 19. sušca 1911, ob 11. uri predpoldnem, v tajniški sobi Mohorjeve hiše (Vetrinjsko obmestje št. 26., v prvem nadstropju na levo). Volilno pravico imajo v Celovcu stanujoči družniki. *Odbor.*

Samo najboljša živila so dovolj dobra za nas in za naše, to stališče je edino pravo in iz tega stališča vporablja naše gospodinje posebno rade „pravi“ Franckov: pridelek za kavo s kavnim mlinčkom, kateri je napravljen v zagrebški tovarni iz najčistejših materialij, na temelju največje skrbnosti in na način, ki je že desetletja preizkušen. Toda pozor! „Franckov: pridelek za kavo se ponareja, zato previdnost pri nakupovanju. Zahtevajte izrecno „Franck: s kavnim mlinčkom“ in ne pustite si podtekniti nobene manj vredne ponaredbe.

Udarec nemškutariji. Na Koroškem je mnogo Slovencev, ki se imenujejo Nemcem prijazne (deutschfreundlich gesinnte Slovenen). Ta prijaznost seveda obstoji v tem, da volijo ti Slovenci dosledno z Nemci, da se udeležujejo nemških prireditvev ter darujejo po močeh za lutrovsko „Südmarko“ itd. Kako sodijo pametni Nemci o takih ljudeh, pove nam nemški učenjak Adolf Bartels, ki piše v „Deutschsoziale Blätter“, sledeče: „Der geborene Slave, der für deutsche Art und Sitte wirkt, ist in meinen Augen ein Lump, denn er hat seiner natürlichen Bestimmung nach für seines eigenen Volkes Art und Sitte zu wirken und nicht für die eines fremden,“ to se pravi: „Rojen Slovan, ki dela za nemško ljudstvo, njega šege in navade, je v mojih očeh malopridnež; kajti, že naravna postava zahteva, da deluje za svoje ljudstvo, za domače šege in navade in ne za tuje.“ Te besede naj si zapišejo „Nemcem prijazni Slovenci“ globoko v srce, da bodo videli, kaj imajo od treznomiselnih Nemcev pričakovati.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu

ima sledeče tiskovine na prodaj:

Za župnijske urade:

Štolni red , slovenski, v velikosti 53x42 cm, iztis po	K —10
Reši dušo! Spomin na sveti misijon, 16 strani.	
1 iztis	—10
100 iztisov	3—
500 iztisov	12—
1000 iztisov	20—
Angelska služba ali ponk, kako se pri sv. maši streže, 1 iztis	—10
12 iztisov	1—
Litanije presv. Srca Jezusovega s posvetilno molitvijo in prošnjo k najsvetejšemu Srcu.	
25 iztisov	—90
50 iztisov	1-60
100 iztisov	2-80
Po pošti 10, 20, oziroma 30 vinarjev več.	

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU,
Podružnica: Dunaj, III., Heumarkt 21.

Patentni

vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem.

Izvirna sestava Wolf . . . . . 10—800 HP

Najbolj dovršeni in gospodarski stroji
za industrijo in poljedelstvo.

Vseh izdelkov nad 760.000 HP.

Tri božje čednosti. 100 iztisov 80 vin., po pošti 1'—
Molitve na čast sveti, s trnjem kronani božji glavi. 25 iztisov . . . . . —50
50 iztisov . . . . . —90
100 iztisov 1-60
Po pošti 20 vinarjev več.

Listnica uredništva.

Podravlje. Prihodnjič!

F. R. v K. Zastarelo, sicer se itak noben pameten človek ne ozira na take Štajerčeve oslarije.

Kupujte narodni kolek!

Vabilo

na

I. občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Želinjah

ki se bo vršil

dne 26. marca 1911, ob 10. uri dopoldne, v župnišču na Želinjah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računa za leto 1910.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Vse zadrušnike prijazno vabi k udeležbi
odbor.

Mizarskega učenca

sprejme **Anton Kalan**, Salmstrasse 5, Celovec.

Redka prilika!

Lepo posestvo se lahko s 4000 kronami takojšnjega plačila kupi. Obsega okoli 15 oralov najlepših njiv, 10 gozdnih parcel, travniki in velik pašnik za 10 repov goveje živine, lepa hiša, hlev in drugo poslopje z velikim vrtom, blizu postaje in Celovca v slovenskem kraju. Tudi bi se zamnilo z večjim posestvom in toliko doplačalo, kolikor bi več stalo. Več pove posestnik **Anton Renko**, trgovec v Celovcu.

Tržne cene v Celovcu

9. sušca 1911 po uradnem razglasu:

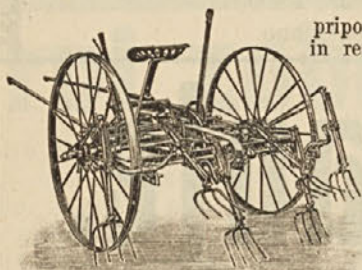
B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)		
	od	do	K v	K v	
Pšenica	—	22 25	14	—	
Rž	18 64	19 30	11	—	
Ječmen	—	—	—	—	
Ajda	18 33	19 18	9	6	
Oves	17 50	18	6	25	
Proso	—	—	—	—	
Pšeno	—	28 57	18	—	
Turščica	—	17 10	9	—	
Leča	—	—	—	—	
Fižola rdeča	—	—	—	—	
Repica (krompir)	—	8 88	4	—	
Deteljno seme	—	140	—	—	
Seno, sladko	4 50	7	—	—	
„ kisló	2 80	5	—	—	
Slama	3 60	4 50	—	—	
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	
Repa, ena vreča	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	— 24	— 26	—	—	
Smetana, 1 „	— 60	1 20	—	—	
Maslo (goveje) . . . 1 kg	3	3 20	—	—	
Surovo maslo (putar), 1 „	3	3 60	—	—	
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2 20	2 40	—	—	
„ surova, 1 „	1 90	2	—	—	
Svinjska mast . . . 1 „	2 20	2 30	—	—	
Jajca, 1 par	— 12	— 14	—	—	
Piščeta, 1 „	2 80	3 40	—	—	
Race	—	—	—	—	
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	3 40	—	—	
30 „ „ mehka, 1 „ . . .	2 60	3	—	—	
Živina	Počrez	100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
		od do	od do		
		od do	od do		
		v k r o n a h			
Konji	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	—	—	—	—	—
Junci	—	—	—	—	—
Krave	—	—	—	—	—
Telice	—	—	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	148 154	34	34
Praseta, plemena	—	—	—	—	—
Ovce	—	—	—	—	—

Tovarna poljedelskih strojev **C. PROSCH, Celovec**

Ustanovljena 1875

Odlikovana z zlat. in sreb. kolajnami

priporoča po **brezkonkurenčnih nizkih cenah svoje izdelke**: gepeljne, patentovane mlatilnice in rezalnice za ročni obrat in na silo, nože za repo, parnice krmil, čistilne mline, sesalke za gnojnico, cirkularne žage, črne in cinkovane vodovodne cevi.

Specialiteta

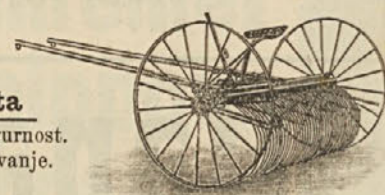
stalni in vojni,
na vse konjske sile.

Bencin-motorji

počasno tekoči.

Specialiteta

popolna obratna sigurnost.
Preprosto oskrbovanje.

Original ameriški stroji za žetev

kakor raženj in grablje za seno, senosèk, gare za redi, ročne vlačne grablje.

Lastna inženerska pisarna.

Inženerski poseti in prospekti brezplačno.

Zamenjava starih strojev po najvišjih cenah.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko na vse kraje.

Zastopniki v vseh večjih krajih Koroške.

Glavna točka

za ohranitev zdravja je,

da se ohrani prebava brezpogojno na višini svoje
naloge in se po moči podpira.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli
skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujočo
in lahko odvajajočo domače zdravilo, ki ublaži in odstrani
znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zopr-
nega zaprtja, na pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve
kislin ter krče je **dr. Rose balzam za želo-**
doec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže
imajo postavno de-
ponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: **LEKARNA**

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvornega
dobavitelja,
„Pri črnem orlu“, **PRAGA**, Mala strana 203,
vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpo-
siljati K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.50 velika
steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri ve-
like steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštine prosto
na vse postaje avstro-ogrške monarhije.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Jožef Božič v Celovcu

Beljaška cesta št. 14

priporoča svojo trgovino s **špecerijskim blagom** ter de-
željnimi pridelki kakor svojo bogato sortirano zalogo z naj-
boljšim blagom in z najtočnejšo postrežbo.

Prečastitim župnijskim uradom priporoča patentirano
posebno fino kadilo, francoski stenjič.
olje za večno luč, Naročila se tudi sprejemajo v Pav-
ličevi ulici št. 7.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list
s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek, ter stane četrletno le
K 1.80. Zahtevajte ga povsod.

Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: **Ilustrovani tednik, Ljubljana.****Pod ceno!**

Prodajam razne predmete zaradi prevelike
zaloge blaga za **ženske in moške obleke**,
kakor **sukno, loden, barhant, platno, modro-**
tiskano robo; največjo izbirko v **svilenih**
robcih (adrech) za na glavo; nadalje **sladkor**
(cuker), **kavo**, vse vrste **moke** in razno drugo
špecerijsko blago. Posebno priporočam **šivalne**
stroje in druge **železninske stvari** in **usnje**
(leder). Imam tudi veliko zalogo **roman-**
in portland-cementa. Kotli se dobé v različnih
velikostih pod lastno ceno. Priporočam se vsem
dosedajšnjim in novim odjemalcem.

Vid Mory.

trgovec v Pliberku na Koroškem, podružnica
v Šmihelu pri Pliberku.

Hranilnica in posojilnica v Glinjah

ima svoj

občni zbor

dne 25. sušca 1911, ob 4. uri popoldne, v po-
sojilničnih prostorih na Trati.

Dnevni red:

1. Poročilo delovanja hranilnice in posojil-
nice v pretečenem letu in odobrenje letnega ra-
čunskega zaključka.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev odbora in računskih pregledo-
valcev.
4. Razni nasveti.

Vse zadružnike najvljudneje vabi

odbor.

1911 Mode cefire 1911

Ročnotkane platnene in bombažaste kanafase, inlete,
rjuhe, platno, krisete, damaste, brisače, žepne robce, za
poletno sezono batiste, deleine, ripse, atlasaste tisk-
oksforde, volneno blago za ženske in moške itd.
kupite najbolj poceni naravnost pri izdelovalcu

Jaroslav Marek, tkalnica in razpošiljalnica

Bistre št. 39 pri Novem Mestu ob Metulji (Češko).

Vzorce pošilja zastoj in poštine prosto. Dopisuje se sloven-
sko. V enem letu sem prejel 300 zahvalnih pism od Slovencev.

Loterijske številke 11. marca 1911:

Trst	18	84	33	8	47
Linc	46	20	1	2	84

Louske puške

vseh sestav, priznano
delo prve vrste, z
najboljšim strelnim
nčinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Osvojena je svetovna zmaga v
izdelovanju ur!

Izredno ploščnata! Posebno fina!
Kavalirska double-zlata ura

odlikovane znamke

„Speciosa“

samo K 4.90.

Ima dobro, 36 ur idoče ankersko
kolesje in je električnim potom s
pristnim 14 karat. zlatom pre-
vlečeno. Za natančen tek se jamči
4 leta.

1 komad K 4.90
2 komada K 9.30

Vsaki uri se zastoj doda lepo po-
zlačena verižica. Brez nevarnosti in
zgube, ker se zamena dovoljuje, ali pa denar
vrne. Razpošilja se po poštne povzetju.

E. Holzer, Krakov, Stradom 18/212.**: Hotel Trabesinger v Celovcu :**

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi
zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne
jedi, dobro pijačo po ceni.

Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje.

Za zabavo služi

kegljišče, po zimi zakurjeno.

Po leti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko
družbo, posebno v sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. Lastnik: Ivan Millonig.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 5.000.000.

Rezervni fond K 500.000.

Denarne vloge
obrestujemo po**4 1/2 %**od dne vloge
do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje
srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu,
Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom.
Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na
leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.